

**Rotterdamse
Academie
van
Bouwkunst**

2023

**Onderwijs-
programma
Semester 1**

S1

Studio-programma

- Renske van der Stoep
- Thijs van Spaandonk

Ambassadeurs voor een alternatieve toekomst

We kijken terug op vier jaar Rotterdamse Klimaatopgave, waarvan we twee jaar ook nog eens extra op de feiten werden gedrukt door de wereldwijde pandemie. Enerzijds zagen we hierdoor de stand van het klimaat door een vergrootglas, anderzijds heeft het veel invloed gehad op het welzijn van de studenten.

De eerste twee jaar stonden vooral in het teken van het verkennen van de klimaatopgave in relatie tot architectuur en stedenbouw. Er werd ontworpen met materialen die minder schadelijk zijn voor de biosfeer, er werden typologische verkenningen gedaan naar de omgang met extreme weersomstandigheden, er werd gedacht over de toekomstige ontwikkeling van de haven en er werd ontwerpend onderzocht hoe de technische

verduurzaming van gebouwen ook tot een sociaal-maatschappelijke verduurzaming van een buurt kan leiden.

De afgelopen twee jaar hebben we ondervonden dat de klimaatcrisis vooral een culturele en mentale transitie vereist die gaat over hoe we onszelf positioneren, als ontwerper en als mens. Willen we daadwerkelijk de klimaatcrisis tot een enigszins positief einde brengen, dan moeten we ons hiertoe leren verhouden. Ook voor komend studiejaar, ons laatste jaar, hebben we met het studioteam* weer een rijk programma samengesteld. Een breed spectrum aan thema's, leerdoelen en vaardigheden heeft een plaats gekregen in het curriculum, waarin twaalf studio's voor 9 tot 12 studenten zijn opgenomen.

Samen met Mark Minkjan werken we toe naar een afronding van onze periode aan de academie. Dat doen we aan de hand van ons curatorial statement**, waarin we zes thema's hebben geagendeerd:

- De extremen
- De/het andere
- De commons
- Het afscheid
- Hoe we bouwen
- Cultuur van de praktijk

We zetten dit jaar nog meer in op de academie als vrije ruimte, waarin we op zoek gaan naar nieuwe instrumenten en producten voor de verbeelding en de presentatie van de ruimtelijke voorstellen. Per studio zal er een sterkere focus liggen op een specifiek product. We verwachten dat daarmee de kwaliteit van het werk belangrijker wordt dan de kwantiteit. De lessen die studenten en docenten binnen de veilige ruimte van de academie met elkaar ontwikkelen blijven niet binnen die wanden. We nodigen gasten uit om presentaties, lezingen en gesprekken bij te wonen waarin deze lessen worden gedeeld en brengen de resultaten van het collectieve leerproces naar de verschillende podia en platforms in de stad. Maar het belangrijkste instrument om de gezamenlijke lessen te delen zijn de studenten en docenten zelf. Wij zijn de ambassadeurs die verbeeldingen van een alternatieve toekomst vertalen naar een nieuwe praktijk.

* Het studioteam bestaat uit Margit Schuster, Caspar Frenken, Thijs van Spaandonk en Renske van der Stoep

** link naar curator statement: <https://bit.ly/3AbOLxc>

Ontwerpstudio's/Design studios 22/23 S1 **Categorie/Category**

01 Grounded Matter (EN)	Klein gebouw, A
02 Vrije ruimte	Klein gebouw, A
03 Typisch Wonen	Klein gebouw, A
04 Dak winkelcentrum Zuidplein	Middelgroot gebouw, A
05 Dutch Mountains (EN)	Middelgroot gebouw A
06 Post-'65	Groot gebouw, A
07 Bouwen met een positieve footprint	Groot gebouw, A
08 Habititat (Estafette)	Ensemble, A/S
09 Vernieuwing van de stadsvernieuwing	Straat, S/A
10 Hip-hop	Straat, S/A
11 Intense stad Den Haag	Buurt, S
12 Anekdotische regio	Regio, S

Overzicht van studio's → Semester 1

Vrijdagen/Fridays:	9:30–17:30
Bijeenkomsten/Sessions:	14
Studielast/Study load:	11 ECTS

↪ **Grounded Matter**

Category:	Small building, A
Note:	English spoken

TUTORS

Design:	Estelle Barriol & Sarah van der Giesen
Research:	t.b.d.
Communication:	Estelle Barriol & Sarah van der Giesen

While spatial design seems to be considered the primary skill of an architect, materialisation is often more of an afterthought. In this studio, materials are considered the starting point of the project, carrying aesthetics and sustainability as a common goal.

In the wake of the latest climate report from the IPCC, being less bad is simply not good enough. This rises a real challenge encouraging architecture practices to re-invent themselves. In order to readdress our relations with the planet we must understand the sourcing of our building materials and the afterlife of our own designs.

This studio addresses the question of how to build with natural materials and re-used building material. We will start researching and exploring the potential of raw earth and wood structures from the very beginning of the process by making models and details. During the whole design process the ambition is to create a well detailed resilient small building. The studio will be supported by technical and crafts knowledge involving hands-on experiments.

↪ **Vrije ruimte**

Categorie:	Klein gebouw, A
------------	-----------------

DOCENTEN

Ontwerp:	Juha van 't Zelfde & Willemijn Lofvers
Onderzoek:	Chidi Onwuka
Communicatie:	Piet Brusse

Om een huis goed in te richten loont het de moeite om eerst intrek te nemen in het huis. Immers, kennis van zaken als de ruimtelijke beleving, de val van het licht en handigheid in gebruik kan alleen on-site worden opgedaan. Zo moet het ook met de verhuizing van ons huis, de Academie van Bouwkunst, naar de nieuwe locatie op de

Pieter de Hoochweg. Terwijl we in het gebouw zitten, verkennen we hoe we het gebouw kunnen gebruiken op een manier die past bij de positie van de Academie ten opzichte van het onderwijs, de stad en het werkveld, in samenhang met elkaar. Tijdens deze verkenning kijken we naar hoe andere ontwerpscholen tot stand zijn gekomen, onderzoeken we wat samen leren is wat voor ruimte daarvoor nodig is én gaan we deze in het gebouw testen. Het eindresultaat is een ruimtelijk én inhoudelijk programma van eisen voor een onderwijsgebouw.

➤ Typisch wonen

Categorie: Klein gebouw, A

DOCENTEN

Ontwerp: Robert-Jan de Kort & Sander van Schaik

Onderzoek: n.t.b.

Communicatie: n.t.b.

In het debat over de huidige woningbouwopgave klinkt een roep door naar nieuwe woningtypes die ruimtelijk flexibel zijn en zich daardoor lenen voor diverse vormen van bewoning. In deze studio onderzoeken studenten het fenomeen van het woningtype, dat door de aanwezigheid van een aantal specifieke basiskenmerken schaalbaar en repeteerbaar is.

De studenten gaan eerst in hun eigen woongeschiedenis op zoek naar woningtypen. Deze worden historisch onderzocht en ruimtelijk ontleed. Wat is kenmerkend? Voor wie lenen deze typen zich? Zijn er beperkingen?

Vervolgens richten we ons door middel van onderzoek en ontwerp op het begrip flexibiliteit ten aanzien van een woning. Ons doel daarbij is om de typologische lessen te herinterpreteren in ontwerpen voor nieuwe woningtypes die aansluiten bij de actuele woonvragen.

Zowel het onderzoeken als het ontwerpen wordt gedaan aan de hand van het tekenen van plattegronden en het bouwen van interieurmaquettes. Zo krijgen we de werking van de bestaande en nieuwe woningtypes en de woonsferen die er heersen letterlijk in de vingers.

➤ Dak Winkelcentrum Zuidplein

Categorie: Middelgroot gebouw, A

DOCENTEN

Ontwerp: Renske van der Stoep & Sanne van Manen

Onderzoek: Iris van der Heide

Communicatie: Mieke Coupé

De daken zijn populair! Nieuwe daken krijgen steeds vaker direct een bestemming en ook bestaande daken worden meer en meer getransformeerd naar verblijfsplekken in de stad. Wat betekent het voor de stad als we daken gaan beschouwen als een 'tweede maaiveld'?

Rotterdam telt zo'n 18,5 km² aan onbenut (plat) dakoppervlak. Het dak van winkelcentrum Zuidplein heeft daar een flink aandeel in. Hoe zou dit dak geprogrammeerd kunnen worden? Hoe kan dit bijdragen aan de revitalisatie van het Zuidplein? Is dit een plek voor hoogwaardige publieke ruimte? Hoe koppelen we de verschillende niveaus van straat, metro, winkelcentrum en dak aan elkaar? Wellicht nog belangrijker; kan dit dak bijdragen aan de urgenties van deze tijd: de wooncrisis en de klimaatopgave? Allemaal vragen die we in deze studio in samenwerking met de Rotterdamse Dakendagen willen beantwoorden. Naast een visie voor het dak, zullen we in de studio ook een plan maken voor een tijdelijke invulling van dit dak. In het tweede semester zal dit een follow up krijgen, waar we gaan ontwerpen aan deze tijdelijke invulling ten behoeve van de Rotterdamse Dakendagen 2023.

➔ Dutch Mountains

Category: Middelgroot gebouw, A
 Note: English spoken

DOCENTEN

Design: Nasim Razavian & Hugo Corbett
 Research: Nasim Razavian & Hugo Corbett
 Communication: Mauricio Freyre

While geological mountains are formed through the movements of the earth's tectonic plates over the course of millions of years, anthropogenic mountains can appear on the surface of the planet over the course of hours. Examples are landfills, material depots, and dump sites. We understand such mountains as points of accumulation; as peaks within the landscape which bear witness to the fast changes to our environment caused by human activities. In this studio, we will approach the Dutch mountains, firstly, as sites of analysis where social, political, economic, geographical, and ecological forces come together and should be critically and spatially analysed. Secondly, we will use these new geographies, as possible sites for intervention and design; as places which have many potentials for architectural imagination. This studio weaves together theory, research, and design. The projects will vary from larger scale urban strategies to smaller scale design interventions. We will work with the medium of film and explore its potentials for the development of the projects.

➤ Post-'65

Categorie: Groot gebouw, A

DOCENTEN

Ontwerp: Janne van Berlo & Tiemen Anema

Onderzoek: Wijnand Galema

Communicatie: Nadia Pepels

Rotterdam kent een aantal binnenstedelijke publieke gebouwen uit het Post-'65 tijdperk, waarvan de bouwkundige levensduur verloopt. Financiële speculatie en gemeentelijk visies zetten deze publieke plekken onder druk. De studio Post-'65 neemt de bestaande plek als uitgangspunt en verkent vanuit daar verschillende transformatie scenario's, waarbij multifunctionaliteit, verdichting en duurzaamheid centraal staan. Het doel is om de publieke waarden van de plek te behouden en te vergroten. Deze studio neemt het Maritiem Museum Rotterdam en haar de directe omgeving als casus.

Door kwalitatief onderzoek brengen we het huidige stadsleven in kaart in relatie tot de bestaande architectonische infrastructuur.

Hierbij wordt gereflecteerd op het bestaande gebouw en de tijdsgeest waarin het tot stand kwam.

Deze analyse vormt de basis voor een toekomstscenario, waarna een fragment op een fijnere schaal wordt uitgewerkt. De (hand-)tekening wordt gebruikt als onderzoeks- en ontwerpmiddel. Een drieluik (onderzoek, scenario, fragment) vormt zo het eindproduct en maakt de ontwerpstappen expliciet.

➤ Bouwen met een positieve footprint

Categorie: Groot gebouw, A

DOCENTEN

Ontwerp: Vincent van der Meulen & Mijke Rood

Onderzoek: Jacques Vink

Communicatie: Paul Swagerman

Laten we gebouwen ontwerpen met een actieve positieve ecologische footprint. Je ontwerpt een woon-werkgebouw dat energie levert en de lucht, water en bodem zuivert. Een gebouw dat de biodiversiteit vergroot. Een ontwerp dat bestaat uit eeuwig hernieuwbare materialen en zo slim omgaat met de beperkt beschikbare grondstoffen. Deze transitie vraagt om ontwerpend denken waarin de architect een centrale positie zou kunnen innemen.

De ontwerplocatie bevindt zich in het M4H gebied in Rotterdam.

Een plek voor innovatie en vernieuwing. De opgave is het maken van een ontwerp voor een woongebouw met ca. dertig woningen met aanvullend programma.

In groepen onderzoeken we hoe een gebouw een positieve footprint kan krijgen en we maken als studio gezamenlijk de omgevingsanalyse. Daarna werk je individueel je specifieke programma verder uit en ontwerp je een gebouw met een positieve ecologische footprint. Het is de uitdaging dit alles te vertalen in een nieuwe architectuur voor alle bewoners van de stad: voor dier, plant en mens.

➔ Habitat

Categorie: Ensemble A/S
 Bijzonderheid: Estafette studio

DOCENTEN

Ontwerp: Marit Janse (deel 1) & Rolf Reichardt (deel 2)
 Onderzoek: Txell Blanco
 Communicatie: Txell Blanco

*“De stad is een natuurgebied; bouwen betekent dus: natuur maken!
 Zo ingewikkeld hoeft het allemaal niet te zijn!”*

—natuuroptimist Thijs de Zeeuw

Hoe ziet een stad er uit die voor méér dan alleen de mens is gemaakt? De stad is een dynamisch, divers leefgebied, waar de tegenstelling tussen ‘stad’ en ‘natuur’ niet langer houdbaar is. In dit project gaan we via verkenningen, veldwaarnemingen, perspectiefwisselingen, schetsen en ontwerpen het ecosysteem als gedeelde ruimte uitbreiden voor alle levende soorten. Een habitat voor dieren, planten én mensen.

De M4H ligt in de luwte van de stedelijke dynamiek waar zich verschillende biotopen hebben gevestigd. Dat zal veranderen met de stedelijke ontwikkeling van een ‘open innovatiemilieu met een gevarieerd programma van bedrijven, onderwijs- en kennisinstellingen en stedelijk wonen’. Hoe kunnen we de biotopen een plek geven in de ontwikkeling van dit nieuwe stadsdeel? Sluit bouwen de natuur onvermijdelijk uit of kan deze dynamiek benut worden om bestaande ecologische en sociale habitatten in dit gebied te versterken? Kan er een nieuwe esthetiek ontstaan die voortkomt uit het idee van een ecologisch proces en co-creatie? Waarin natuur in het ruimtelijk ontwerp vanzelfsprekend wordt opgenomen als ruimtelijk kwaliteit, belevingswaarde en haar nut van ecosysteemdiensten zoals klimaatadaptatie. Wij maken een start met het aanbieden van een habitat voor dat andere leven waar we niet zonder kunnen. Zij zijn onze opdrachtgever.

➤ Vernieuwing van de stadsvernieuwing

Categorie: Straat, S/A

DOCENTEN

Ontwerp: Like Bijlsma

Onderzoek: n.t.b.

Communicatie: n.t.b.

De gebouwen die in het kader van de stadsvernieuwing van de jaren 1970 en '80 tot stand zijn gekomen, zijn toe aan een grondige restauratie. Een mooi moment om de architectuur uit deze periode eens nader te bestuderen. Het was een periode in de architectuur van experimenteren met nieuwe typologieën, plattegronden, ontsluitingen en het vormen van gemeenschappen, ondanks of misschien wel dankzij het beperkte budget. Wat kunnen we leren van deze periode van grootschalig experimenteren in het weefsel van de stad? Kunnen we verkennen hoe we omgaan met de restauratie of herontwikkeling van de gebouwen en ensembles uit deze periode of kunnen we met het experiment uit de tijd van de stadsvernieuwing als inspiratie een alternatieve manier van stadsontwikkeling voorstellen die veel rijker is dan hoe nu op veel plekken in Rotterdam en daarbuiten gewerkt wordt aan de verdichting (of eigenlijk verdunning) van de stad.

➤ Hip-hop

Categorie: Straat, S/A

DOCENTEN

Ontwerp: Zico Lopes & Mathis Bout

Onderzoek: n.t.b.

Communicatie: n.t.b.

In deze studio kijken we naar de representatie van voorheen onzichtbare (zwarte) stedelijke gemeenschappen. Dit uit zich via muziek (hiphop), beeld (videoclips) en het toe-eigenen van de openbare ruimte in de stad door middel van graffiti, breakdance en rap battles op pleinen, stoepen en in parken. Tegelijk is hiphop hyper-lokaal. In teksten en alle andere culturele uitingen binnen hiphop zijn continu verwijzingen te horen naar plekken in de stad: specifieke straathoeken, pleinen, gebouwen en openbaar vervoerslijnen. Maar hiphopcultuur gaat dieper. Het gaat ook over het ontwikkelen van een gemeenschap, voortborduren op elkaars werk en wederzijds respect en waardering. Kunnen we deze diepere lagen verkennen en de stad bekijken door de lens van de hiphopcultuur die ondertussen ook al een aantal decennia oud is? En kunnen we vervolgens met deze kennis en dit instrumentarium speculeren over hoe de stad kan ontwikkelen naar de toekomst?

➤ Intense stad Den Haag

Categorie: Buurt, S

DOCENTEN

Ontwerp: Jaap van den Bout & Franz Ziegler & Philomene van der Vliet

Onderzoek: Ivar Branderhorst

Communicatie: Gerrit Timmers

De stad Den Haag zit ruimtelijk klem en de druk om veel woningen bij te bouwen is groot. Inbreiden en radicaal verdichten moet, maar waar en hoe? Den Haag wil een inclusieve stad zijn met voldoende betaalbare woningen. Nieuwe ontwikkelingen moeten klimaatadaptief en natuurinclusief zijn. Tenslotte speelt beschermd erfgoed in herstructureringslocaties altijd een belangrijke rol. Kortom: deze verdichtingsopgave kent veel eigentijdse ingrediënten voor een interessante studie met ontwerpkracht door de schalen heen. De typologische studie naar een nieuw samengesteld bouwblok staat daarin centraal.

We gaan op excursie naar Wenen omdat deze stad zeer relevant is voor de opgave in Den Haag. Spraakmakende coöperatieve woningbouwprojecten, betaalbaar bouwen en innovatief grondbeleid van de gemeente in de regierol, maken de stad Wenen tot een lichtend voorbeeld.

Residentiestad Den Haag kijk(t) naar Residentiestad Wenen.

➤ Anekdotische regio

Categorie: Regio, S

DOCENTEN

Ontwerp: Sebastian van Berkel

Onderzoek: Jan Rosseel

Communicatie: Lynn Brouwer

De regio is geen afgebakend gebied op de kaart, het is het een geheel van plekken, gebieden, voorzieningen en routes in of nabij onze directe leefomgeving die we met enige regelmaat bezoeken. Waar je boodschappen doet, heen gaat om te recreëren, werkt, woont en hoe je reist naar en tussen al deze plekken bepaalt wat jouw regionaal perspectief is. Dat betekent ook dat de definitie van de regio voor iedereen anders zal zijn. Het verkennen van de regio gebeurt in deze studio met anekdotes, emoties en verhalen over specifieke plekken als basis. Er wordt dan ook niet gewerkt aan een platte kaart op de schaal van de regio maar juist aan een verbeelding van de toekomst van de regio door middel van allerlei andere media die meer tot de verbeelding spreken en ruimte laten voor ruimtelijk ervaring, narratieve kracht en positionering.

Theorieprogramma

Inleiding op theorieonderwijs

Het ontwerponderwijs waarin kennis, vaardigheden en kritische houding samenkomen wordt onderschraagd door het theorieonderwijs op de Rotterdamse Academie. Dit theorieonderwijs vindt vrijwel geheel plaats binnen het collegeprogramma dat gericht is op de ontwikkeling van kennis en de reflectie op zowel de kennis zelf als de inzet ervan binnen het (onderzoekend) ontwerpend handelen. Om de slagkracht van het ontwerp in de weerbarstige werkelijkheid te vergroten is het belangrijk dat architecten en stedenbouwkundig ontwerpers kennis en kritisch reflectief vermogen bezitten in de vier collegecategorieën bezitten: 'heden en verleden', 'veld', 'vakkennis' en 'discours'.

Kritische distantie

Hoewel het reflectieve denken en handelen fijn geslepen wordt binnen alle colleges, vormt de categorie 'discours' de fijnste slijpsteen. Het discours in de vorm van architectuur- en stedenbouwtheorie gecombineerd met kritiek vormt het

lemmet waarmee de eigen positie binnen zowel het beroep, vakgebied en maatschappelijk omveld uitgesneden kan worden. Interessant is hoe deze zich altijd lijkt te bewegen binnen de theorievorming binnen de eigen discipline, analoog aan hoe kunsttheorie zich bevindt zowel binnen als naast de kunstpraktijk, filmtheorie en film of muziektheorie en muziek. In de Angelsaksische wereld wordt ook vaak gesproken over 'doing theory' als het kritisch positioneren van het 'ik' binnen de academische discipline. Maar wat is 'doing theory' in een brede en nuchtere, Rotterdamse zin?

Doing theory

In ieder geval is het één van die activiteiten die veel sterker naar voren komt dit nieuwe collegejaar. De beweging die al veel eerder ingezet werd, krijgt meer massa: kennis wordt niet geconsumeerd, maar bewerkt in een groeiende veelheid aan werkvormen. Van kleine werkgroepen voor close-reading, schrijven en argumenteren of debatteren tot grote groepen voor hoorcolleges. Het werken komt letterlijk aan de orde door te tekenen, schrijven, karteren en filmen in werkcolleges

zoals 'Mapping, Observing, Drawing' of 'Schaalgericht Ontwerpen' of 'Cinema'. Het Rotterdamse denken door te doen krijgt dit jaar de ruimte.

Dieper en feller

Die op betekenis gericht synthetische bewerking van kennis sluit niet alleen beter aan op wat een beroepsopleiding op masterniveau zou moeten bieden, maar vraagt ook concentratie. Dit jaar experimenteren we met het faciliteren van deze concentratie door vier collegereeksen te verlengen tot een semester zodat er meer diepgang is, een intensiever engagement met de felle werkelijkheid en de mogelijkheid tot falen, herstellen en daarvan leren mogelijk is. Die felle werkelijkheid zoeken we ook op als terugkerende casus van veel van deze werkcolleges, zowel de korte van een kwartaal als de langere van een semester. Bij bewezen succes zetten we de lijn voort.

Terug naar de stad

Niet alleen keert de Rotterdamse Academie terug naar de stad – vanaf de zomer van 2022 bezet ze de Scheepvaartschool in de 19e-eeuwse ring

rond het stadscentrum – ook de stad keert terug naar het theorieprogramma. Twee collegereeksen met gastsprekers, het Actualiteitenprogramma én de dekoloniaal kritische reeks Global Practices, zijn publiek toegankelijk in een publiek bereikbaar gebouw. Tegelijkertijd vormt de stad – werkterrein van architecten en stedenbouwkundige ontwerpers – het preparaat in de microscoop die een aantal van de meer onderzoeks- en analyse gekleurde (werk)colleges zoals ‘Mapping out Economics’, ‘Observing, Mapping, Drawing’ en ‘Research by Design’. Daarnaast vormt de stedelijke conditie onderwerp van vele andere geschiedenis- en theoriereeksen.

Moreel kompas van de praktijk

Tot slot, vorm het hernieuwde theorieprogramma de eerste aanzet tot omvorming van de werkcultuur. De Rotterdamse Academie is begaan bij het werkveld en haar werkcultuur. Ze probeert een vinger aan de pols te leggen als het gaat om de werkdruk en stelt kritische vragen over de overspannen arbeidsmarkt van vraag en aanbod, goedkope uren en het ‘harder is beter’ adagium dat de

creatieve sector in brede zin plaagt. We agenderen deze vraagstukken in publieke setting, maar nemen daarbij ook onze eigen verantwoordelijkheid door te luisteren naar de zorgen van studenten over werkdruk in studie en praktijk die op haar beurt weer druk op het persoonlijke leven uitoefent.

Dat betekent dat we kritisch de studielast in het theorieonderwijs beschouwd hebben, en de studiebelasting hoger waarderen met studiepunten om zo niet deel uit te maken van de hard voor weinig-werkcultuur. Dat betekent dat alle kwartaalcolleges nu met twee studiepunten gehonoreerd worden en de semestercolleges met vier. Omdat de studielast niet groter wordt, biedt dat studenten – trouw aan het grondprincipe van het horizontale curriculum, de studiekeuzevrijheid en het moreel appèl aan zelfsturing en -organisatie – de mogelijkheid om werkdruk te spreiden over het jaar en te kiezen voor drie kwartalen theorieonderwijs én een collegevrij periode vrij in te delen.

Jeroen Visschers,
coördinator theorieonderwijs

Colleges/Lecture programme S1		Categorie/Category
01	History of Architecture and Urban Design* (EN)	Past & Present
02	Cultural Theory: Cinema (EN)	Field

Kwartaal/Quarter 1

03	Kritiek**	Discours
04	Actualiteitenprogramma: Go West!	Heden & verleden
05	Filosofie	Veld
06	Kunstgeschiedenis	Veld

Kwartaal/Quarter 2

07	Architectural Theory*** (EN)	Discourse
08	Ondernemend handelen	Vakkennis
09	Politiek	Veld
10	Ruimtelijke ordening	Veld
11	Kritiek**	Discours

* Remarks: This English spoken lecture series is mandatory for Architecture and Urban Design students prior to starting their graduation project.

** Let op: Deze collegereeks moet met een voldoende zijn afgerond voordat studenten aan hun afstudeerproject kunnen beginnen. (Ze geeft vrijstelling voor het laboratorium 'Argumenteren en Schrijven' dat voor studenten van generatie 2015-2016 en ouder verplicht is.) De reeks wordt 4x per jaar aangeboden.

*** Remarks: This English spoken lecture series is meant for students who have sufficiently passed the lecture series History of Architecture and Urban Design on level 1 and 2 (or its Dutch equivalents). Prior to starting their graduation project students in Architecture should have finished this lecture series successfully. The series is being offered twice a year.

Overzicht van colleges → Semester 1

Donderdagavond/Thursday evenings:	19:00–21:00
Bijeenkomsten/Sessions:	14
Studiebelasting/Study load:	4 ECTS

➤ History of Architecture and Urban Design

Category:	past & present
Number of participants:	unlimited
Instructor:	Ernie Mellegers
Remarks:	This English spoken lecture series is mandatory for Architecture and Urban Design students prior to starting their graduation project.

This introduction into the History of Architecture and Urban Design consists of an overview from approximately 1750 to the late 20th century. The lectures provide an insight into the history of Western urban design and architecture and its context using a chronological-thematic framework. The themes for this broad culture-historical approach will be focusing on revolutionary developments, long and strong tendencies and traditions within architecture as well as life within the fast developing (modern) urban landscape. Developments in urban and architectural design, and their historical interaction, will be explored within the context of their shared theoretical and cultural background. Developing a frame of reference for design and thinking combined with acquiring the fundamental skills of exploring, reading and writing will be tutored parallel to the formal lectures.

➤ Cultural Theory: Cinema

Category:	field
Number of participants:	unlimited
Instructors:	Claudio Saccucci & Roxane van Hoof
Remarks:	This is an English spoken lecture series.

Film is a medium that enables us to look at the built environment that surrounds us every day through different eyes. It makes it possible to reflect on a reality that we rarely see except through our highly subjective glance. When this reflection takes on the character of productive criticism and the viewer in it succeeds in converting it into (an impetus to) design action, it becomes interesting. Such an incentive can be a text, or simply a discussion about our field. The objective of this seminar series is twofold. On the one hand, it opens new windows on reality that enable us to reformulate our

architectural or urban thinking. On the other hand, it questions not only reality but also distils architectural and urban design theoretical concepts from cinematography.

Through the medium of film, students will capture space in all its atmospheric conditions and develop a spatial narrative that uses space, light, texture and scenography to convey meaning.

The tutorial sessions will alternate filming and film viewing, reading and discussing the products made.

Kwartaal 1 → Quarter 1

Donderdagavond/Thursday evenings: 19.00–21.00h

Bijeenkomsten/Sessions: 7

Studiebelasting/Study load: 2 ECTS

➤ **Kritiek**

Categorie: discours

Aantal deelnemers: 16

Docent: Marina van Bergen

Let op: Deze collegereeks moet met een voldoende zijn afgerond voordat studenten aan hun afstudeerproject kunnen beginnen.

(Ze geeft vrijstelling voor het laboratorium 'Argumenteren en Schrijven' dat voor studenten van generatie 2015-2016 en ouder verplicht is.) De reeks wordt 4x per jaar aangeboden.

Architectuur en stedenbouw zijn niet los te beschouwen van een fysieke, historische en maatschappelijke context. Geworteld in de werkelijkheid heeft een ontwerp een interne logica, maar verhoudt het zich ook altijd tot een externe realiteit. De reeks 'Kritiek' vraagt ontwerpers te reflecteren over de eigen positie binnen het vakgebied in het licht van hedendaagse vraagstukken. Kennis over de wisselwerking tussen ontwerp en 'zeitgeist', historiografie en theorie is essentieel, net als de vaardigheid om het ontwerp te kunnen wegen op relevantie en urgentie. Tegelijkertijd is het van belang om hierin een eigen positie te bepalen en deze te kunnen verwoorden in een debat met vakgenoten. Dit werkcollege legt de nadruk op de verbale, tekstuele en verbeeldende expressie van kritiek. De ontwikkeling van deze vaardigheden wordt begeleid en gestimuleerd door het (samen)werken in een kleine werkgroep.

➤ Actualiteitenprogramma: Go West!

Categorie: heden & verleden

Aantal deelnemers: onbeperkt

Docent: Jan Duursma

In 1965 ging de Rotterdamse Academie van Bouwkunst van start in een schoolgebouw aan het Bospolderplein. In 2022 keert de Academie terug in Rotterdam-West, maar ze doet dit in een totaal veranderde stad. Het Rotterdam uit de wederopbouwtijd staat mijlenver af van de 'Make It Happen'-stad van nu. Of toch niet?

De collegereeks blikt terug op de ruimtelijke ontwikkelingen in Rotterdam-West, maar doet dit vanuit het huidige perspectief. Wat gebeurt er nu in de wijk, en hoe verhoudt dit zich tot de ontwikkelingen en vraagstukken van toen? Wat werd er toen gebouwd? En voor wie? Wat waren de sociale vragen in de jaren zestig? Wat waren de opvattingen over groen, over buitenruimte, over bereikbaarheid en over cultuur in de wijken? In een reeks van vier avonden gaan telkens twee gastsprekers in op één thema, eerst zelfstandig, vervolgens in gesprek met elkaar en de studenten

➤ Filosofie

Categorie: veld

Aantal deelnemers: onbeperkt

Docent: Katrijn van de Vrande

Filosofie - als traditie van het denken, of het bevragen van dit denken - kan een waardevolle bijdrage leveren aan de ontwikkeling van architecten en stedenbouwkundigen. Met de filosofie als achtergrond stelt de collegereeks vooral 'manieren van denken' centraal. Het primaire doel is niet het je eigen maken van de geschiedenis van de filosofie, maar het stimuleren van je kritische en cognitieve eigenschappen als ontwerper. De reeks biedt je instrumenten om te reflecteren op je eigen werk en vanuit scherpere redeneringen beslissingen te nemen of oordelen te vellen. Centraal staat het denken van Bruno Latour, Naomi Klein, Jason Moore, Michael Hardt en Antonio Negri. Dit vormt het vertrekpunt om de positie van het eigen ontwerpend handelen opnieuw te ontwikkelen ten opzichte van de keten aan crises die onze wereld overspoelt.

➤ Kunstgeschiedenis

Categorie:	veld
Aantal deelnemers:	onbeperkt
Docent:	Jasper de Haan

Architectuur wordt soms beschouwd als de moeder der kunsten. Zij verenigt de beeldhouwkunst en de schilderkunst in zich. Blijft de vraag of architectuur zelf ook kunst is, of alleen maar moeder. Maar zelfs los van die vraag begeef je je als ontwerpend architect, of je het nu wilt of niet, in het eeuwenoude discours van de kunsten. Daarom is het noodzakelijk dat discours en die geschiedenis te kennen, zodat je weet waartoe je je verhoudt. Kunst leert ons kijken, steeds maar weer, anders en opnieuw. Maar gelukkig zijn er ook constanten. En daar gaat het misschien eigenlijk om. Om de constanten die de echte kennis van ons vak vormen. Het college geeft inzicht in het veld der westerse kunsten en hoe architectuur en de architect zich daartoe verhouden. Met als doel dat de student zich bewust is van dat veld en daarbinnen een gemotiveerde positie kan innemen.

Kwartaal 2 → Quarter 2

Donderdagavond/Thursday evenings:	19.00–21.00h
Bijeenkomsten/Sessions:	7
Studiebelasting/Study load:	2 ECTS

➤ Architectural Theory

Category:	discours
Number of participants:	18
Docent:	Jeroen Visschers

Remarks: This English spoken lecture series is meant for students who have sufficiently passed the lecture series History of Architecture and Urban Design on level 1 and 2 (or its Dutch equivalents). Prior to starting their graduation project students in Architecture should have finished this lecture series successfully. The series is being offered twice a year. Architectural theory is an unruly defined academic discipline. Some regard it as a specialisation in architectural history and others as a supplier of socially critical instruments or as a philosophical perspective on today's architecture. This series interprets theory as a way to critically relate to its own discipline and the social field of influence in which architecture is created. We consider different theoretical positions on the basis of 'close reading' of key texts.

➤ Ondernemend Handelen

Categorie: vakkennis
 Aantal deelnemers: onbeperkt
 Docent: Ries Meertens

Doel van de reeks 'Ondernemend Handelen' is om de aan de Academie studerende werknemers vroegtijdig inzicht te verschaffen in wat de strategische en bedrijfsmatige kant van het vak van architect of stedenbouwkundige kan inhouden. Vaak ontbreekt dit perspectief. Je maakt kennis met verschillende vormen van ontwerpondernemerschap, waarbij we organisatiestructuren, acquisitie en bureauvorming relateren aan werkwijze en aard van de opdrachten.

➤ Politiek

Categorie: veld
 Aantal deelnemers: onbeperkt
 Docent: Chris van Langen

Politiek gaat over het organiseren van een samenleving, net als, in zekere zin, architectuur en stedenbouw. Architectuur en stedenbouw worden (mede) gestuurd door politieke krachten, mechanismen en opvattingen, maar geven er omgekeerd ook vorm aan. In de collegereeks 'Politiek' onderzoeken we de meervoudige betekenis van het politieke voor onze vakgebieden. De collegereeks Politiek richt zich op de 'praktijken van ontwerp & politiek'. Met behulp van gastcolleges van mensen die in hun professionele bestaan dagelijks met de, soms ingewikkelde, soms uitgesproken, relatie tussen politiek en ontwerp te maken hebben, gaan we op zoek naar de praktijk(en) van de hiervoor al genoteerde 'meervoudige betekenis van het politieke voor onze vakgebieden'. Al de sprekers is gevraagd in hun gastcollege open en eerlijk inzicht te geven in de wisselwerking tussen politiek en ontwerp in hun (deel)praktijk. Vanuit hun verschillende praktijken en achtergronden zullen we een divers palet aan mogelijke wisselwerkingen langs zien komen. In de afsluitende bijeenkomst zullen we dat palet kritisch tegen het licht houden.

➤ Ruimtelijke Ordening

Categorie: veld
 Aantal deelnemers: onbeperkt
 Docent: Frank van den Beuken

Nederland heeft een rijke traditie van ruimtelijke planning en stadmaken en kent daarmee een complexe ruimtelijke

ordeningspraktijk die anders in dan in andere landen. Tegelijkertijd hebben steden en regio's in Nederland met vergelijkbare ontwikkelingen en transitie als andere steden en regio's in de wereld. Denk aan energietransitie, demografische ontwikkelingen, migratie, trek naar de stad, gentrificatie, sociaaleconomische segregatie, mobiliteitstransitie, economisch clustering en het ontstaan van innovatiemilieus, voedseltransitie, de transitie naar een circulaire grondstofstromen en democratische vernieuwing. Door deze ontwikkelingen verandert de ruimtelijke ordeningspraktijk. En er ontstaan nieuwe inzichten, mede op basis van planologisch en interdisciplinair stedelijk onderzoek. In deze collegereeks verkennen we hoe de vakgebieden architectuur/stedenbouw en planologie/ruimtelijke ordening zich tot elkaar verhouden in de hedendaagse context. Daarbij zal ingegaan worden op de veranderende ruimtelijke ordeningspraktijk door maatschappelijke ontwikkelingen en door de invoering van de Omgevingswet. De collegereeks geeft inzicht in deze praktijk en wat je daar als stedenbouwkundige of architect van moet begrijpen. Aan het einde van de reeks vragen we aan jou om je eigen positie als ontwerper in dit veranderende speelveld te bepalen.

➔ Kritiek

Categorie: discours

Aantal deelnemers: 16

Docent: n.t.b.

Let op: Deze collegereeks moet met een voldoende zijn afgerond voordat studenten aan hun afstudeerproject kunnen beginnen. (Ze geeft vrijstelling voor het laboratorium 'Argumenteren en Schrijven' dat voor studenten van generatie 2015-2016 en ouder verplicht is.) De reeks wordt 4x per jaar aangeboden.

Architectuur en stedenbouw zijn niet los te beschouwen van een fysieke, historische en maatschappelijke context. Geworteld in de werkelijkheid heeft een ontwerp een interne logica, maar verhoudt het zich ook altijd tot een externe realiteit. De reeks 'Kritiek' vraagt ontwerpers te reflecteren over de eigen positie binnen het vakgebied in het licht van hedendaagse vraagstukken.

Kennis over de wisselwerking tussen ontwerp en 'zeitgeist', historiografie en theorie is essentieel, net als de vaardigheid om het ontwerp te kunnen wegen op relevantie en urgentie. Tegelijkertijd is het van belang om hierin een eigen positie te bepalen en deze te kunnen verwoorden in een debat met vakgenoten. Dit werkcollege legt de nadruk op de verbale, tekstuele en verbeeldende expressie van kritiek. De ontwikkeling van deze vaardigheden wordt begeleid en gestimuleerd door het (samen)werken in een kleine werkgroep.

Colleges/Lecture programme S2		Categorie/Category
1	Mapping, Observing, Drawing (EN)	Professional knowledge
2	Mapping the Economics of the Practice (EN)	Field

Kwartaal/Quarter 3

3	Schaalgericht ontwerpen	Vakkennis
4	Kritiek**	Discours
5	Global Practices (EN)	Professional knowledge
6	Architectuurgeschiedenis***	Heden en verleden
7	Stedenbouwgeschiedenis***	Heden en verleden

Kwartaal/Quarter 4

8	Ontwerpend onderzoek	Vakkennis
9	Architectuurtheorie***	Discours
10	Stedenbouwtheorie***	Discours
11	Kritiek**	Discours

Semester 2

* Dit werkcollege wordt tweemaal parallel aangeboden in hetzelfde kwartaal door twee verschillende docenten.

** *Deze collegereeks moet met een voldoende zijn afgerond voordat studenten aan hun afstudeerproject kunnen beginnen. (Ze geeft vrijstelling voor het laboratorium 'Argumenteren en Schrijven' dat voor studenten van generatie 2015-2016 en ouder verplicht is.) De reeks wordt 4x per jaar aangeboden.*

Om te kunnen plannen wanneer je welke (verplichte) colleges gaat volgen, nemen we hieronder ook een overzicht op van de colleges die komend voorjaar (22/23 Semester 2) staan gepland.

*** Deze collegereeks is bedoeld voor studenten die de colleges Architectuur- en stedenbouwgeschiedenis op niveau 1 en 2 (of de semesterreeks Architectuur- en Stedenbouwgeschiedenis) met een voldoende hebben afgerond. Ze moet met een